

market. Youth is one of the most important strategic resources of the state, which determines the guidelines in the economic, political, social spheres of the country's future, determines the scale and pace of scientific and technological progress as a separate state, and affects the development of mankind as a whole. That is why a very important socio-economic problem is the problem of youth unemployment, unresolved which can lead to social tensions in society, changes in values towards the spread of shadow employment and rising crime, increased external labor migration and lower living standards [3].

References

1. Mytrofanova A.S. Analysis of the causes, factors and problems of youth unemployment in Ukraine. *Podolsk Bulletin: agriculture, technology, economics*. 2018. Issue 28. P. 239–250.
2. Youth unemployment: a trifle or a sentence? *VoxUkraine*. 2017. URL: <https://voxukraine.org/uk/bezrobittya-sered-molodi-dribnitsya-chi-virok/>
3. Deryhovska V.I. Analysis of the problem of youth unemployment. *Economy and society*. 2017. Issue 8. P. 532–536.

Уварова Т. І.,

студентка II курсу магістратури, гр. МСРп-191

Науковий керівник – Острянюк Т. С., канд. пед. наук

Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ПРИЧИНИ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ

Зайнятість населення представляє з себе діяльність населення країни щодо створення національного доходу. Ефективне функціонування української економіки на пряму пов'язане з забезпеченням зайнятості наявних ресурсів в країні. Неповна зайнятість, як одна з найголовніших причин економічної нестабільності, виникає в процесі динамічного розвитку ринкової економіки країни. В цілому, безробіття не може бути доцільним в економічному та соціальному плані, так як зростання його створює комплекс таких проблем як: скорочення купівельної спроможності населення та бюджет втрачає платників податків, а підприємство свій персонал, також зростає ризик соціального напруження.

За оцінками Торгово-промислової палати України, рівень безробіття на 2020 рік складає 13,7-15,4% та на думку президента Торгово-промислової палати України Г. Чижикова – це найвищий показник за останній 15 років[1].

Вважається, що головною причиною зростання показників безробіття у 2020 р. стала зупинка економіки внаслідок пандемії, але все ж таки безробіття являється проблемою макроекономічного характеру, яку формують такі чинники як:

- 1) зрушення структурного характеру в українській економіці (вони призводять до змін у кількості та структурі попиту на робочу силу країни);
- 2) зниження темпів в Україні економічного розвитку;

- 3) недостатність сукупного попиту;
- 4) інфляція - вона викликає скорочення капітальних вкладень, зниження доходів українців, в свою чергу це викликає зменшення попиту на робочу силу);
- 5) співвідношення цін на фактори виробництва, в свою чергу це веде до переважаючого технологій, що замінюють людську робочу силу);
- 6) Також, викликають зміни у попиті на людську робочу силу - сезонні коливання виробництва
- 7) науково-технічний прогрес, який з кожним роком збільшує диспропорції між попитом і пропозицією робочої сили в країні.

Також для України є характерним якісна невідповідність пропозиції робочої сили потребі в ній; низька мобільність робочої сили; проблеми з трудовим законодавством, що призводить до компромісу між вимогами працівників, профспілок та держави, та в свою чергу це дуже посилює негнучкість ринку праці і низький рівень системи освіти, професійної підготовки і перепідготовки.

Н. Яценко аналізуючи причини безробіття поділяє їх на екзогенні (тобто, пов'язані із зовнішніми впливами) та ендогенні (пов'язані із внутрішніми процесами). Серед екзогенних причин безробіття дослідники виділяють перш за все – це вплив трудової міграції, світової фінансово-економічної кризи, тощо.

Серед ендогенних причин безробіття зазначені автори виділяють недосконалість національного законодавства з проблем зайнятості; різниця між вимогами роботодавців і рівнем підготовки випускників ВУЗів; недосконалість територіальної структури розвитку економіки України; втрату промислового потенціалу на Сході країни [4, с.113].

На думку Л. Колешня, основні причини безробіття в Україні можна поділити на:

На міжнародному рівні: це низька конкурентоспроможність економіки країни та її надмірна відкритість і дуже слабкий захист внутрішнього ринку на рівні держави; також відсутність національних пріоритетів розвитку країни; неефективна участь в регіональних процесах економічної інтеграції України;

На макrorівні: це системна криза; також структурні зрушення в країні; інституційні деформації; тінізація ринкової економіки.

На мікрорівні: це криза праці; поглиблення відчуження найманих працівників від власності.

На особистісному рівні: це зниження рівня освіти та робочої кваліфікації; а також несформованість нових ціннісних орієнтирів України та її ринкової мотивації.

Не зважаючи на те, що явище безробіття останнім часом розглядається як невід'ємна частина ринку праці, воно має численні негативні наслідки[5].

Економічна «ціна» (плата) за безробіття включає в себе:

- 1) недовироблену продукцію, яка сумарно визначається як відставання обсягу фактичного ВВП держави від потенційного (можливого за повної зайнятості);
- 2) скорочення податкових надходжень до державного бюджету;

3) державні витрати на виплату допомоги по безробіттю та утримання державних органів, які опікуються проблемами безробітних;

4) втрату кваліфікації (якості) бездіяльної робочої сили [3, с. 135].

Американський дослідник А. Оукен математично дослідив зв'язок між рівнем безробіття та обсягом недовиробленого ВВП. Цей зв'язок отримав в економічній науці назву закону Оукена. Так, згідно із законом Оукена, кожен відсоток надлишкового (надприродного) безробіття «коштує» суспільству приблизно 2,5% від фактичного ВВП. Така дорога «ціна» вимушеної бездіяльності працездатних людей [2].

Отже, вражаючими є соціальні наслідки безробіття. Безробіття призводить до загострення кримінальної ситуації у суспільстві, зростання злочинності, поглиблення маргіналізації населення. Фахівці Державної служби зайнятості відзначають, що безробіття призводить до втрати трудової кваліфікації, мотивації до праці, еозія трудової етики населення. З медичної точки зору, безробіття призводить до зростання кількості захворювань серед населення (у т.ч. психічних), поширення нарко- та алкозалежностей. Варто відзначити, що безробіття батьків часто призводить до соціального сирітства та збільшення кількості розлучень.

Список використаних джерел

1. Торгово-промислова палата України – URL: <https://ucsi.org.ua/>. (дата звернення 7.09.2020).
2. Механізм політики зайнятості. Закон Оукена – URL: <https://library.if.ua/book/11/1079.html>. (дата звернення 20.10.2020).
3. Базилевич В. Д. Макроекономіка: підручник . К. : Знання, 2005.
4. Дзюбик С. Д. Основи економічної теорії: навч. посібн. К. : Знання, 2006.
5. Манків Грегорі Н. Макроекономіка: підручник для України. К. : Основи, 2000.

Харлан А. В.,

студентка II курсу магістратури, гр. МСРп-191

Науковий керівник – Остряк Т. С., канд. пед. наук

Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

СТАНОВИЩЕ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО ЗАКЛАДУ

На шляху до демократизації українського суспільства все більшого поширення набувають ідеї гуманізації освіти («освіта для всіх, школа для всіх») та пріоритетів особистості. Замінюючи застарілу освітню систему, яка спрямовувалася на формування особистості за певними еталонами та підпорядкуванням інтересів держави, а також мала жорстку регламентацію навчального процесу, новітня система освіти зосереджується на інтересах дитини та задоволення її потреб, тобто стає дитиноцентристською.

Трансформації, які відбуваються в освітній системі, в тому числі її інклюзивність, привертають увагу та висвітлюються в роботах як вітчизняних, так і зарубіжних науковців (Л. Акатов, М. Воронов, Р. Жаворонков, Л. Даниленко, А. Колупаєва, Л. Прядко та ін.).